

P4 REFLECTIE

12 mei 2017

Student gegevens

naam: Maarten van der Maas
nummer: 1336614
email: M.vanderMaas@student.tudelft.nl

VELDACADEMIE

Docententeam

onderzoek: Machiel van Dorst
Pieter Graaff
architectuur: Luc Willekens
constructie: Suzanne Groenewold

Titel: Een nieuw activiteitencentrum voor de Beverwaard

Ik heb gekozen voor de Veldacademie vanwege de sociaal maatschappelijke benadering van een architectonische ontwerpopgave. En omdat het focusgebied ligt op Rotterdam. Een stad die mij heel erg boeit, maar ook een kant heeft waar ik nog nooit eerder mee in aanraking was gekomen. Door dit onderzoek in een wijk zoals in dit geval de Beverwaard heb ik weer nieuwe inzichten over de sociaal maatschappelijke problematiek in Rotterdam (-Zuid) gekregen. Uit de gesprekken met bewoners en kinderen in de Beverwaard groeide bij mij het besef van de problemen zoals armoede, slechte gezondheid, maar ook de afhankelijkheid van voorzieningen in de wijk. Voor mij als student was dit nooit iets waar ik bij stil heb gestaan, omdat ik vrij goed in staat ben om mijn weg te vinden en contacten op te bouwen. Maar bewoners die financieel kwetsbaar zijn, zijn beperkter in hun mogelijkheden en zijn meer afhankelijk van de voorzieningen in hun wijk.

DE RELATIE TUSSEN STUDIO EN DE LOCATIE

Voor de Vakoefening heb ik samen met mijn medestudent Ferry onderzoek gedaan naar de Kindvriendelijkheid in de Beverwaard. Reden van dit onderzoek was het al lopende onderzoek naar de gezondheid van kinderen in de Beverwaard (Gezond in IJsselmonde). Voor dit onderzoek hebben wij een analyse gemaakt van alle speeltuinen in de Beverwaard en zodoende kreeg ik steeds meer inzicht in het reilen en zeilen van deze wijk in Rotterdam. Al hadden wij bij het eerste bezoek een behoorlijk positief beeld van de wijk, het dorpse karakter en de kleine schaal van de wijk maakten het heel niet heel stedelijk. Dit in contrast met de andere wijken in Rotterdam-Zuid. Toch bleek uit de gesprekken met de wijkcoach en coördinator van het wijkcentrum dat er heel veel armoede heerst in de wijk. Ook kampt de wijk met een negatief imago en is er veel criminaliteit, al leek dit op het eerste gezicht wel mee te vallen. Deze contradictie tussen de dorpse karakter in de stedenbouwkundige opzet en de stedelijke sociale problematiek die er is vormde uiteindelijk het speerpunt van mijn ontwerpopgave.

DE RELATIE TUSSEN DE ONDERZOEKSMETHODE VAN DE VELDACADEMIE EN DIE VAN DIT AFSTUDEERPROJECT

De onderzoeksmethode van de Veldacademie komt vooral tot uiting in de leefveldenanalyse van de Vakoefening. Hierbij wordt de gebruikersdata van de stad bijgehouden en visueel getoond in stadskarten. Wij hebben deze methode iets verfijnd door gebruik te maken van een app op de iPad waardoor wij heel doeltreffend de speeltuinen in kaart konden brengen op de locatie en deze heel snel uit te werken. Ook voor het onderzoek naar de voorzieningen in de wijk en de hot spots is gebruik gemaakt van deze leefvelden analyse. Verder is er veel onderzoek gedaan naar de ontmoeting in de wijk, met name onder welke condities deze plaatsvindt. En of deze condities ook aanwezig zijn in de Beverwaard en waar nodig deze versterkt kunnen worden. Veel van dit onderzoek is gebaseerd op literatuur van Herman Hertzberger en Jan Gehl. Maar er zijn ook plananalyses gemaakt naar referentieprojecten. Vooral tijdens de door de Veldacademie georganiseerde interview week met kinderen hebben wij op verschillende locaties kunnen zien hoe deze theoretische randvoorwaarden in de praktijk worden toegepast. Zoals bijvoorbeeld hoe een entree uitnodigend gemaakt kan worden.

DE RELATIE TUSSEN HET ONDERZOEK EN ONTWERP

Gewapend met de inzichten op de sociale problematiek in de Beverwaard en de ruimtelijke voorwaarden voor ontmoeting ben ik begonnen met het ontwerp. Na wat verkenningen (SWOT-analyse) bleek dat alleen een gebouw voor de wijk niet voldoende is om te kunnen functioneren, er moet gekeken worden naar een programma dat ook uitnodigend is voor mensen buiten de Beverwaard. Zo is er uitgekomen op een sporthal (primaire basketbal) met tribune. Een functie die in IJsselmonde niet aanwezig is, maar waar wel behoefte aan is. Vervolgens heb ik veel varianten studies gedaan naar de locatie van dit gebouw. Deze locatie kwam voort uit de centrale ligging, het aanhaken op de centrale belangrijke stedenbouwkundige assen in de wijk en het opwaarderen van het huidige winkelcentrum van de Beverwaard. Deze locatie bleek achteraf zeer complex in elkaar te zitten qua zichtlijnen, assen en belendende bebouwing. Hier is ook een groot deel van het ontwerp onderzoek aan gespendeerd.

DE MAATSCHAPPELIJKE RELEVANTIE

Ik denk dat (ontwerp) onderzoeken zoals deze misschien niet de meest spectaculaire architectuur oplevert. Maar wel zeer nuttig is in het inzicht krijgen in hoe een gebouw gebruikt wordt, hoe een ruimte aantrekkelijk en uitnodigend kan zijn voor gebruikers. De ruimtelijke elementen zoals die zijn toegepast om ontmoeting te stimuleren zijn daarom ook universeel omdat ze betrekking hebben op het daadwerkelijke gebruik van een gebouw, en niet zozeer op de artistieke uitstraling. Zeker in een wijk als de Beverwaard is het stimuleren van bewoners om het gebouw te gebruiken, te bewegen en elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te ontplooiën een waardevol uitgangspunt. Dit ontwerp zou als het gebouwd zou worden een positief effect kunnen hebben op de bewoners en op het imago van de wijk. En zodoende kan dit onderzoek dienen als inspiratie voor andere wijken en wijkcentra die te kampen hebben met minder financiële middelen en meer afhankelijk zijn vanuit het draagvlak onder de bewoners.